

Från: **Strömberg, Bo** Bo.Stromberg@ssm.se

Ämne: SV: Inbjudan till möte om SSM:s granskning av SKB:s LOT-experiment

Datum: 25 september 2020 16:27

Till: Johan Swahn johan.swahn@mkg.se

Kopia: Gerhardsson, Ansi Ansi.Gerhardsson@ssm.se, Egan, Michael Michael.Egan@ssm.se, Öberg, Henrik Henrik.Oberg@ssm.se, Christine Anvegård christine.anvegard@mkg.se, Joachim Stormvall joachim.stormvall@mkg.se, Mikaela Agri mikaela.agri@mkg.se, Oscar Alarik oscar.alarik@naturskyddsforeningen.se, Anderberg, Johan Johan.Anderberg@ssm.se, Cromnier, Nina Nina.Cromnier@ssm.se

BS

Hej Johan

Tack för dina synpunkter.

Så som SSM har genomfört och kommer genomföra sitt granskningsuppdrag handlar det inte om att vi antingen skulle vara för eller vara emot SKB. Våra granskningsresultat har baserats på en värdering och analys av det underlag som har tagits fram och åberopats till stöd för en viss slutsats. Det underlag vi har fått i samband med granskningar av externa experter, nationella och internationella remisser etc. värderas på samma sätt. Det ska framgå i de granskningsrapporter som våra externa experter tar fram att deras slutsatser och synpunkter inte nödvändigtvis överensstämmer med myndighetens.

Beträffande LOT-försökets betydelse finns vissa möjligheter att få ytterligare värdefull information, men också begränsningar så som att den gradvisa utvecklingen av den geokemiska miljön inte kan kontrolleras inom ramen för ett fältförsök. Förekomsten av olika typer av begränsningar gäller sannolikt för alla typer av försök, varför man inte kan förlita sig på resultat från endast en typ av försök. Den samlade bilden ges bäst genom beaktande av hela den vetenskapliga litteraturen, och den tillgängliga informationen om slutförvarsmiljön inom ramen för en fullständig säkerhetsanalys. Vi håller naturligtvis med dig om att det krävs en förutsättningslös och utförlig analys av de nu aktuella faserna av LOT försöket. Trevlig helg!

/Bo

Från: Johan Swahn <johan.swahn@mkg.se>

Skickat: 25 September 2020 13:27

Till: Strömberg, Bo <Bo.Stromberg@ssm.se>

Kopia: Gerhardsson, Ansi <Ansi.Gerhardsson@ssm.se>; Egan, Michael <Michael.Egan@ssm.se>; Öberg, Henrik <Henrik.Oberg@ssm.se>; Christine Anvegård <christine.anvegard@mkg.se>; Joachim Stormvall <joachim.stormvall@mkg.se>; Mikaela Agri <mikaela.agri@mkg.se>; Oscar Alarik <oscar.alarik@naturskyddsforeningen.se>; Anderberg, Johan <Johan.Anderberg@ssm.se>; Cromnier, Nina <Nina.Cromnier@ssm.se>

Ämne: Re: Inbjudan till möte om SSM:s granskning av SKB:s LOT-experiment

Hej Bo!

Det jag ville framföra och betona är att MKG inte vid något tillfälle har anlitat forskarna Peter Szakálos eller Christofer Leygraf från KTH för att ge underlag till föreningens argumentation. Däremot har MKG gett forskarna möjlighet att framföra sina synpunkter på möten som föreningen anordnat eller deltagit i. De har då deltagit för egen räkning. MKG har varit väldigt medveten om vikten av att forskarna i SSM:s perspektiv inte ska kunna anses vara jäviga med avseende på en relation med en intressent i kärnbränsleförvarsprövningen.

MKG ställer också då och då frågor till forskarna för att bättre kunna förstå vetenskapliga artiklar och vetenskaplig argumentation. Föreningen har även anlitat en tidigare kollega till forskarna, den nu avlidne Olle Grinder, för att bidra med underlag till föreningens och medlemsföreningarnas yttranden i kopparkapselfrågor.

MKG har noterat att SSM i sin granskningsrapport av SKB:s komplettering till regeringen om kapselintegritet (SSM2019-3222-4) – den rapport som låg till grund för myndighetens yttrande till regeringen den 30 september 2019 – i stort sett helt avfärdat det granskningsunderlag som dessa KTH-forskare bidragit med till myndigheten i rapporten SSM 2019-22. Till fördel för den argumentation som SKB framfört.

MKG menar att det är viktigt att SSM fortsätter att använda KTH-forskarna som experter i den kommande kvalitetssäkringen av LOT-försöket. De kan bidra på en betydligt högre vetenskaplig nivå än MKG kan göra. Även om föreningen också kan bidra genom den kompetens dess medarbetare har och genom erfarenheten av att ha följt kopparkorrosionsdiskursen sedan 2007.

MKG har även noterat att SSM, liksom SKB, i förväg verkar anta att resultaten från de nu upptagna 20-åriga försökspaketet endast bör kunna spela en marginell roll för förståelsen av den långsiktiga säkerheten av kärnbränsleförvaret.

MKG menar att det viktigt att SSM genomför en förutsättningslös och noggrann analys av resultaten av hur koppar i försökspaketet korroderat och påverkats på olika sätt. Samt gör en egen analys av den miljö som kopparytorna varit utsatt för, särskilt vad gäller tillgång till syre, vatten och sulfider. Och slutligen vad resultaten kan betyda för kvaliteten på SKB:s säkerhetsanalys och för riskerna för att myndighetens riskgräns överskrids. Den fråga som mark- och miljödomstolen lyfte till regeringen som så viktig för tillåtlighetsbeslutet.

Föreningen ser fram emot att på nästa veckas möte kunna presentera synpunkter som kan ha bäring på myndighetens och dess konsultstöds analyser och kvalitetssäkring av resultaten. MKG menar redan nu att en viktig del av kvalitetssäkringen kan bli att säkra att den korrosion som beskrivs, och de bilder och mikroskopstudier (inklusive tvärsnitt) som redovisas, är representativa för de ytor som påverkats av mest korrosion.

Bästa hälsningar,

Johan

25 sep. 2020 kl. 07:24 skrev Strömberg, Bo <Bo.Stromberg@ssm.se>:

Hej Johan

Ok vi kommer inkludera Peter Szkalos i inbjudan till mötet via Skype (kommer straxt).

Jag är dock inte helt säker på vad du menar med ditt svar att KTH forskarna ska kunna agera som oberoende expertis. Vi menar att de är välkomna att komma med synpunkter i samband med mötet på onsdag som vi kommer att ta med oss i vårt granskningsoroiekt. Vi unnfattar att detta är i enlighet med de önskemål

.....
som MKG tidigare framfört (brev till SSM:s generaldirektör Nina Cromnier daterat den 8 april 2020), men vi har för närvarande inga andra planer för deras medverkan så som särskilda möten med just dem.

Vi har inte kunnat undgå att notera KTH forskarna agerat som tekniskt stöd till MKG beträffande LOT exempelvis i samband med mötet med SSM:s generaldirektör.

Bästa hälsningar Bo S.

Bo Strömberg, PhD
Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

Analyst, safety assessment

Avd. för radioaktiva ämnen
Dept. of Radioactive Materials

SE-171 16 Stockholm

Från: Johan Swahn <johan.swahn@mkg.se>

Skickat: 23 September 2020 18:02

Till: Strömberg, Bo <Bo.Stromberg@ssm.se>

Kopia: Gerhardsson, Ansi <Ansi.Gerhardsson@ssm.se>; Egan, Michael <Michael.Egan@ssm.se>; Öberg, Henrik <Henrik.Oberg@ssm.se>; Christine Anvegård <christine.anvegard@mkg.se>; Joachim Stormvall <joachim.stormvall@mkg.se>; Mikaela Agri <mikaela.agri@mkg.se>; Oscar Alarik <oscar.alarik@naturskyddsforeningen.se>

Ämne: Re: Inbjudan till möte om SSM:s granskning av SKB:s LOT-experiment

Hej!

Vi menar att forskarna från KTH som du nämner bör ha ett eget möte. Eller om det blir samma möte att SSM tar de kontakter som behövs.

MKG har vid något tillfälle gett forskarna möjlighet att agera i samband med att vi ordnat en aktivitet eller som vid workshopen för Östhammars kommunfullmäktige där vi inte ansåg att vi hade nog kompetens och lämnade över del av tiden åt dem för att svara på vissa frågor. Tydligt separerat som forskare från KTH. De står fria från MKG och när vi och våra medlemsföreningar i yttranden har föreslagit att SSM bör rådgöra även med dem inför granskningen av LOT-resultaten har det varit för att de ska kunna agera som oberoende expertis.

Vi har inte informerat dem om det planerade mötet.

Bästa hälsningar,

Johan

23 sep. 2020 kl. 15:32 skrev Strömberg, Bo
<Bo.Stromberg@ssm.se>:

Hej Johan!

Då är ni välkomna på onsdagen. Jag ser att jag nu har adresserna till Joachim och Oscar. Jag skickar en kallelse med länk till Skype inom kort.

Kommer Peter eller Christoffer eller någon annan från KTH att närvara vid mötet?

Jag tror jag nämnde att mötet hålls på engelska eftersom vi kommer ha Tim Hicks och Tamara Baldwin från Galson med oss. Bästa hälsningar Bo

Bo Strömberg, PhD
Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

Analyst, safety assessment

Avd. för radioaktiva ämnen
Dept. of Radioactive Materials

SE-171 16 Stockholm

Från: Johan Swahn <johan.swahn@mkg.se>

Skickat: 22 September 2020 16:05

Till: Strömberg, Bo <Bo.Stromberg@ssm.se>

Kopia: Gerhardsson, Ansi <Ansi.Gerhardsson@ssm.se>; Egan,

Michael <Michael.Egan@ssm.se>; Öberg, Henrik

<Henrik.Oberg@ssm.se>; Christine Anvegård

<christine.anvegard@mkg.se>; Joachim Stormvall

<joachim.stormvall@mkg.se>; Mikaela Agri

<mikaela.agri@mkg.se>; Oscar Alarik

<oscar.alarik@naturskyddsforeningen.se>

Ämne: Re: Inbjudan till möte om SSM:s granskning av SKB:s LOT-experiment

Hej Bo!

Tack för inbjudan!

Vi kan bägge tiderna, men om vi kan välja så är onsdagstiden att föredra.

Från vår sida kommer Joachim Stormvall och jag delta för MKG och Oscar Alarik från Naturskyddsföreningen.

Bästa hälsningar,

Johan

--

Johan Swahn

Kanslichef
Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG
Första Långgatan 18
413 28 Göteborg

Telefon: 031-711 00 92
Mobil: 070-467 37 31
E-post: johan.swahn@mkg.se
Skype: jswahn
Hemsida: <http://www.mkg.se>

21 sep. 2020 kl. 16:57 skrev Strömberg, Bo
<Bo.Stromberg@ssm.se>:

Bara ett litet tillägg jag glömde säga
Eftersom vi kommer att ha Tamara och Tim med oss
kommer vi ta mötet på engelska.

Från: Strömberg, Bo
Skickat: 21 September 2020 16:40
Till: Johan Swahn (johan.swahn@mkg.se)
<johan.swahn@mkg.se>
Kopia: Gerhardsson, Ansi
<Ansi.Gerhardsson@ssm.se>; Egan, Michael
<Michael.Egan@ssm.se>; Öberg, Henrik
<Henrik.Oberg@ssm.se>
Ämne: Inbjudan till möte om SSM:s granskning av
SKB:s LOT-experiment

Hej Johan

Hoppas allt är bra.
Vi föreslår ett möte i nästa vecka. Två tänkbara
förslag:
Tisdag 29/9 kl 14.30 – 16.00
Onsdag 30/9 kl 10.00 – 11.30
Passar något av dessa förslag?
Mötet kommer att genomföras på Skype
Agenda:
1. SSM om sitt granskningsprojekt
2. Galson (Tim Hicks. Tamara Baldwin) om det

- externa konsultuppdraget
3. MKG om synpunkter kring LOT och SSM:s granskning
  4. Diskussion

Från SSM delar förutom mig själv: Michael Egan, Ansi Gerhardsson, och Henrik Öberg

Meddela gärna mig om vilken av dagarna som passar er bäst och vilka från MKG som kommer att delta.

Då ses vi förhoppningsvis nästa vecka

Bästa hälsningar Bo

Bo Strömberg, PhD
Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

Analyst, safety assessment

Avd. för radioaktiva ämnen
Dept. of Radioactive Materials

SE-171 16 Stockholm

Så här behandlar myndigheten dina personuppgifter:
[Behandling av personuppgifter](#)